



Bidrag til besvarelse af SUU alm. del, spm. 657 af 20. marts 2018

Spørger: Flemming Møller Mortensen (s)

Spørgsmål 657

Ministeren bedes redegøre for, hvor mange danskere der i dag får stærk smertestillende medicin, herunder hvor mange danskere der har fået medicinen i mere end tre og fem år?

Bidrag til svar:

Sundhedsdatastyrelsen har i samarbejde med Sundhedsstyrelsen afgrænset 'stærke smertestillende' til opioider, der anvendes til behandling af stærke smerter, jf. afgrænsning nedenfor. På baggrund af tal fra Lægemiddelstatistikregistret har Sundhedsdatastyrelsen opgjort antallet brugere, der har haft mindst én receptindløsning på et opioid samt estimeret antallet af opioid langtidbrugere, der har haft et langt kronisk forløb på mere end hhv. 3 og 5 år, jf. tabel 1.

Tabel 1 Antal opioidbrugere i 2017

	Opioidbrugere (min. én re- ceptindløsning)	Langtidbrugere > 3 år	Langtidbrugere > 5 år
Antal	467.341	81.972*	58.499*

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Lægemiddelstatistikregisteret (opdateret til 28. februar 2018)

Note: * I antal langtidbrugere i 2017 indgår cancerpatienter, da det ikke er muligt at skille dem fra grundet manglende opdatering af cancerregisteret med 2017-tal. I 2016 udgjorde ca. 6 pct., af langtidbrugere over 3 og 5 år, cancerpatienter.

Opioider omfatter ATC-gruppen N02A (opioider), R05DA04 (kodein) samt N07BC02 (methadon). Kodein-kombinationsprodukter, hvor den maksimalt ordinerede dosis af kodein er mindre end 10 mg morfin ækvivalent dagligt (N02AJ07, N02BA75) er ekskluderet. Buprenorphin til brug i substitutionsbehandling (N07BC01, N07BC51) af opioidafhængighed er ligeledes ekskluderet.

Af tabellen ses, at der i 2017 var omtrent 467.000 personer med mindst én receptindløsning på et opioid. Ca. 82.000 hhv. 58.000 af disse har været i behandling i forløb på mere end hhv. 3 år og 5 år. Dette svarer til 18 hhv. 13 pct. af de samlede antal opioidbrugere i 2017. Antal og andel langtidbrugere over 3 og 5 år har været faldende de sidste 3-4 år (tal ikke vist¹).

¹ Sundhedsdatastyrelsen er i gang med at udarbejde et indblik, der bl.a. belyser langtidbrug af opioider

Dataafgrænsning og kommentarer til metode

Data fra Lægemiddelstatistikregisteret

Opgørelserne og estimationerne er baseret på udtræk fra Sundhedsdatastyrelsens Lægemiddelstatistikregister (opdateret til 28. februar 2018) for perioden 1999 til februar 2018. Lægemiddelstatistikregisteret er et register med detaljerede oplysninger om det samlede salg af lægemidler i Danmark, herunder medicin solgt på recept, håndkøbsmedicin og sygehusapotekssalg. Kun lægemidler købt på apotek via recept er personhenførbart og kan opgøres i antal personer. Øvrigt lægemiddelsalg vil ikke være personhenførbart, men stadig indgå i registeret og kan opgøres som totalsalg.

Opioider inkluderet i analyserne

Til brug for besvarelsen er 'stærke smertestillende' afgrænset til opioider, der anvendes til behandling af stærke smerter. Dette inkluderer flere lægemidler af typen opioider, men er eksklusiv kombinationer af svage smertestillende med kodein, hvor den maksimalt ordinerede dosis af kodein er mindre end 10 mg morfin ækvivalent dagligt, da nogle findes i håndkøb, f.eks. Kodimagnyl.

Afgrænsning: ATC gruppe N02A (opioider) (ekskl. N02AJ07 og N02BA75 (kombinationer med kodein)), R05DA04 (kodein) samt N07BC02 (methadon).

Denne afgrænsning ekskluderer smertestillende lægemidler af typen non-steroide antiinflammatoriske midler (NSAID'er) (f.eks. ibuprofen og acetylsalicylsyre), paracetamol og kombinationer af disse med non-opioider, hvoraf nogle findes i håndkøb, samt atypiske smertestillende, som antiepileptika (f.eks. pregabalin og gabapentin) og antidepressiva (f.eks. amitriptylin og venlafaxin), der også kan anvendes til smertetilstande.

Da analyserne omhandler opioider til brug som smertestillende er buprenorphin til brug i substitutionsbehandling af opioidafhængighed (N07BC01, N07BC51) ekskluderet.

Behandlingsforløb

Antal opioidbrugere er opgjort på baggrund af mindst én receptindløsning på et af de ovennævnte opioider. Brugere er dernæst opdelt i kort- og langtidsbrugere på baggrund af deres receptindløsningsmønstre. Langtidsbrugere er defineret som brugere med et langt kronisk behandlingsforløb over en periode på mere end hhv. 3 og 5 år med kontinuerlige receptindløsninger.

Varighed af behandlingsforløbet er estimeret ud fra antal dage fra personens første til sidste køb med antagelse om, at hvis der er mindre end 4 måneder i mellem købene regnes det som et kontinuerligt behandlingsforløb. Hvis der er mere end 4 måneder efter det forrige køb regnes det som et nyt behandlingsforløb. Startdatoen er datoen for første recept i forløbet, mens slutdatoen er datoen for indløsning af sidste recept i forløbet – det er altså ikke datoen for, hvornår

medicinen forventes at være brugt op, og der tages ikke højde for hvor store mængder der købes. Der er taget udgangspunkt i lange forløb (> 3 og >5 år), der er startet i perioden 1999-2017 og hvor personen har indløst recept i forløbet i 2017. Personerne kan godt have ophørt forløbet i løbet af 2017 eller efterfølgende.

Der tale om en grov algoritme til estimering af antal langtidsbrugere, og det er ikke nødvendigvis det korrekte billede af forløb og evt. pauser i virkeligheden. Da analyserne kun bygger på antal dage mellem receptindløsningerne, så er der hverken taget hensyn til dosering eller hvor store mængder personen har købt. De indberettede doseringskoder i Lægemiddelstatistikregisteret er af for ringe kvalitet, så de er ikke brugbare i disse analyser, og da dosering af opioider er meget individuelt kan der ikke anvendes en gennemsnitsdosis til estimering af behandlingsvarighed.

Andelen i fodnoten til tabel 1 vedrørende brugere med evt. cancerrelaterede smerter er beregnet på udtræk af data fra cancerregisteret pr. 23. januar 2018 for perioden 2003-2016. Alle cancerdiagnoser undtagen anden hudkræft end modermærkekræft blev udtrukket. ICD-10 koder: Alle i DC-intervallet undtagen: DC44 (Anden hudkræft) + DC460 (kaposi sarkom i huden). I estimeringen af andelen af cancerpatienter af det samlede antal langtidsbrugere er der kalkuleret med, at en cancerpatient er en person, som har haft en cancerdiagnose indenfor 5 år tidligere eller 3 måneder efter deres køb det pågældende år. Der er dog ikke tjekket for cancerdiagnoser i 2017, da data fra cancerregisteret kun er opdateret til og med 2016.